

alma mater

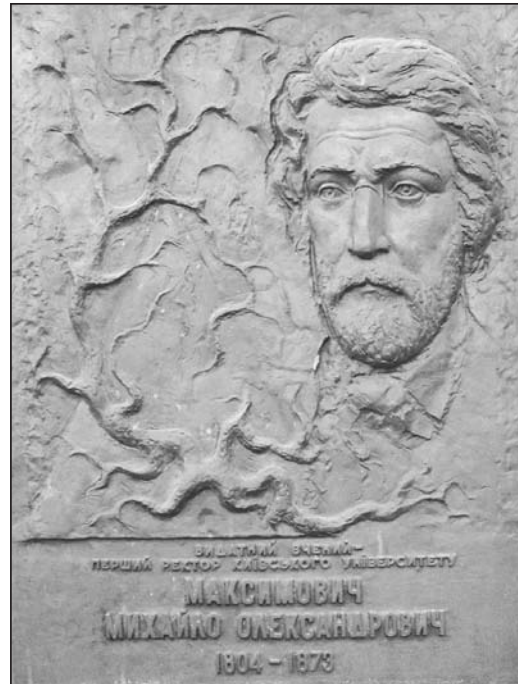
Сьогодні ніхто вже не скаже: вчусь в Києві в університеті, бо це тільки викличе нове запитання — тобто в якому? Університетів у Києві тепер — скільки? — принаймні понад двадцять, з них тільки національних, здається, сімнадцять. Тепер кажуть: вчусь у Шевченка, і нехай це неточно й неправильно, а звучить добре, і — відразу все зрозуміло. Перед очима постає знаменитий Червоний корпус, хоч насправді це може бути й якась інша будівля — на Бульварі Шевченка, чи на Проспекті Глушкова.

Коли університет починався, його приміщення так само були розкидані по місту. Але тоді через те, що не було в університеті свого дому. Тепер же — тому, що дім, хоч і будувався «на виріст», давно став спочатку тіснуватим, а згодом і надто тісним.

Хто міг би уявити собі таке в ті дні, коли зводились його стіни!

Восени на фасаді Червоного корпусу Київського Національного університету імені Тараса Шевченка з'явилися дві нові меморіальні дошки. Миколі Миколайовичу Боголюбову — її відкривали 21 вересня, в день, коли відбувалася сесія Національної академії наук України, присвячена століттю великого математика і фізика. І Вінченцо Беретті — архітектору і будівничому, тому, хто створював Червоний корпус від першого каменя, понад те — від вибору місця розташування, 15 жовтня — спеціально до 175-річного ювілею *Alma mater*. «Від вдячних українського та італійського народів», — читаємо на Дошці.

Засновуючи університет у Києві, влада мала намір зменшити вплив польської культури на наш край та збільшити — вплив російської. Про українську не йшлося. Але так не сталося, не вдалося створити тут оплоту імперії, міцної фортеці для зросійщення навколишніх земель. Бо — хоч університети заснуються владою, живить їх і дає перспективу роз-

витуку суспільство, в нашому випадку — спрагла знань, готова до навчання молодь. Її підготували ті невеличкі школи по містах, містечках і селах, в яких діти вчилися читати і міркувати про прочитане.

Університет став дуже скоро осередком українського руху. Тут викладали видатні українські вчені, кафедру історії очолював довгий час В. Антонович, видатний історик України, який протягом 1880–1890 років обсадив, як писала Наталя Полонська-Василенко, усі кафедри історії в університетах України (Д. Багалій — у Харківському, П. Голубовський та М. Довнар-Запольський — у Київському, І. Линниченко — в Новоросійському, М. Грушевський — у Львівському), вони створили Київську історичну школу, яка дала поштовх широким дослідженням української історії.

Коли-небудь буде написана найкраща книга про Університет. На всіх її сторінках будуть самі тільки імена — імена тих, хто тут навчався, і — хто навчав. Багато імен ми впізнаємо, а ще більше будуть для нас незнайомими. За всіма ними проступатиме історія наших змагань, наших перемог і поразок.

Ми знайдемо тут видатних учених — математиків, істориків, лікарів, філософів, механіків, юристів, фізиків, хіміків, біологів. Тих, хто лишив свої імена у назвах теорій та винаходів. Та найбільше буде тих, чий голос, чие слово, чий прекрасні риси закарбувалися лише в пам'яті учнів, а ще, можливо, учнів тих учнів... І доки ця хвиля учнівства — учительства триватиме, горітиме їхнє світло, нехай навіть образи, та й імена, сховає серпанок часу.

Меморіальні дошки — Михайлові Максимовичу, Михайлові Драгоманову, Михайлові Грушевському

